

ಕರ್ನಾಟಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

www.karnatakayakshaganaacademy.com

ಪ್ರಾಯೋಜಕತ್ವದಲ್ಲಿ, ಪ್ರಕಾಶಿತ

ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗ

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ತುಲಾಭಾರ

ಕವಿ

ಎಂ. ಆರ್. ವಾಸುದೇವ ಸಾಮಗ

ಅಂತರಜಾಲ ಆವೃತ್ತಿ ಸಹ-ಪ್ರಕಾಶಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶನ ನಿರ್ವಾಹಕರು

ಯಕ್ಷವಾಹಿನಿ®

Email: yakshaprasangakosha@gmail.com

Blog: www.yakshaprasangakosha.com

ಆವೃತ್ತಿ ೧.೦

ಜನವರಿ ೨೦, ೨೦೨೦

Email: yakshaprasangakosha@gmail.com, yakshavahini@gmail.com Blog: www.yakshaprasangakosha.com

ಯಕ್ಷವಾಹಿನಿಯ ಯಕ್ಷಪ್ರಸಂಗಕೋಶ ಯೋಜನಾ ಸಮೂಹ

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ:

ಶ್ರೀಧರ ಡಿ. ಎಸ್. (ಗೌರವಾಧ್ಯಕ್ಷರು), ಗಿಂಡೀಮನೆ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ, ಡಾ. ಆನಂದರಾಮ ಉಪಾಧ್ಯ, ದಿನೇಶ ಉಪ್ಪೂರ, ಅಶೋಕ್ ಮುಂಗಲಿಮನೆ

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿ:

ಅನಂತ ಪದ್ಮನಾಭ ಪಾಠಕ್, ವಿದುಷಿ ಸುಮಂಗಲಾ ರತ್ನಾಕರ್, ರಾಜಗೋಪಾಲ ಕನ್ಯಾಣ, ಶಶಿರಾಜ ಸೋಮಯಾಜಿ, ಅವಿನಾಶ್ ಬೈಪಾಡಿತ್ತಾಯ, ಮಹೇಶ್ ಪದ್ಮಾಣ, ನಾರಾಯಣ ಹೆಬ್ಬಾರ್

ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿ:

ರವಿ ಮಡೋಡಿ (ಯೋಜನಾಧ್ಯಕ್ಷ), ಡಾ. ಪ್ರದೀಪ್ ಸಾಮಗ (ಯೋಜನಾ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ), ನಟರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯ (ಯೋಜನಾ ಸಹಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ), ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಹೊಳ್ಳ, ಕಜೆ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಭಟ್, ಲ ನಾ ಭಟ್, ಅಜಿತ್ ಕಾರಂತ್, ಇಟಗಿ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಭಟ್, ಅಶ್ವಿನಿ ಹೊದಲ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ ಸುಣ್ಣಂಗುಳಿ, ವಿದ್ಯಾ ಹೆಗಡೆ ಕವಿತಾಸ್ಪೂರ್ತಿ, ಶಿವಕುಮಾರ ಬಿ. ಅಳಗೋಡು

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು:

ಗಣಪತಿ ಭಟ್ ಪಿ, ವಸುಮತಿ ಜಿ., ಅನಿತಾ ಎಂ. ಜಿ. ರಾವ್, ರಂಜನ ಭಟ್, ಶಶಿಕಲಾ ಮೂರ್ತಿ, ರಘುರಾಜ್ ಶರ್ಮ, ಚಂದ್ರ ಆಚಾರ್, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಭಾಗವತ್, ಉಮೇಶ್ ಶಿರೂರು, ವೆಂಕಟೇಶ್ ಹೆಗಡೆ, ವೆಂಕಟೇಶ್ ವೈದ್ಯ, ಕೆ. ಗೋವಿಂದ ಭಟ್ ಬೆಂಗಳೂರು, ಸತೀಶ್ ಯಲ್ಲಾಪುರ, ಮಯೂರಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ, ಶ್ರೀಕಾಂತ್ ನಾಯಕ್, ರವಿ ಕಾಮತ್ ಕುಮಟಾ, ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮರಾಠಿ

ಸಹಕಾರ:

ಪ್ರಸಂಗ ಕವಿಗಳು:

ಬಲಿಪ ನಾರಾಯಣ ಭಾಗವತ್, ಹೊಸ್ಮೋಟಿ ಮಂಜುನಾಥ ಭಾಗವತ್, ಪ್ರೊ. ಎಮ್. ಎ. ಹೆಗಡೆ, ಡಾ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಶ್ರೀಧರ ಡಿ. ಎಸ್., ಎಂ. ಆರ್. ವಾಸುದೇವ ಸಾಮಗ, ಎಂ.ಆರ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ, ಮಧುಕುಮಾರ್ ಬೋಳೂರು, ಅಗರಿ ಭಾಸ್ಕರ ರಾವ್, ಅಂಬರೀಷ ಭಾರದ್ವಾಜ, ಶಿವಕುಮಾರ ಬಿ. ಅಳಗೋಡು, ದಿನೇಶ ಉಪ್ಪೂರ, ಗಿಂಡೀಮನೆ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ, ಇಟಗಿ ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಭಟ್, ವಿಶ್ವವಿನೋದ ಬನಾರಿ, ಮಧೂರು ವೆಂಕಟಕೃಷ್ಣ

ಕವಿಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಂಗಯಾದಿ:

ಡಾ. ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ, ಡಾ. ಪಾದೇಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣುಭಟ್

ಸಂಸ್ಥೆಗಳು:

ಕರ್ನಾಟಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ & ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ (ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ), ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾರಂಗ, ಉಡುಪಿ, ಯಕ್ಷಸಿಂಚನ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಪ್ರಸಂಗ ಪುಸ್ತಕ ಒದಗಣೆ ಮತ್ತಿತರ:

ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಉರಾಳ್, ಅಗರಿ ಭಾಸ್ಕರ ರಾವ್, ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಭಾಗವತ್, ಶ್ರೀಪಾದಗಡ್ಡೆ, ಮುರಳಿ ಶ್ರೇಣಿ, ಅನಂತ ದಂತಳಿಕೆ, ಗುರುನಂದನ್ ಹೊಸೂರು, ನಾರಾಯಣ ಶಾನ್ತಭಾಗ, ನಾರಾಯಣ ಯಾಜಿ, ಶೇಷಗಿರಿಯಪ್ಪ, ಎಸ್ ಎಮ್ ಹೆಗಡೆ, ದಿವಾಕರ ಹೆಗಡೆ, ನಿತ್ಯಾನಂದ ಹೆಗಡೆ ಮೂರೂರು, ಶ್ರೀನಿಧಿ ಡಿ.ಎಸ್, ರವೀಂದ್ರ ಐತುಮನೆ, ಗುರುರಾಜ ಹೊಳ್ಳ, ಬಾಯಾರು, ಸುರೇಶ್ ಹೆಗಡೆ ಬೆಳಸಲಿಗೆ, ಮನೋಹರ ಕುಂದರ್, ನಂದಳಿಕೆ ಬಾಲಚಂದ್ರ ರಾವ್, ರಘುರಾಮ್ ಮುಳಿಯ, ಸುಧಾ ಕಿರಣ್ ಅಧಿಕಶ್ರೇಣಿ, ಮಹಾಬಲಮೂರ್ತಿ ಕೊಡ್ಲೆಕರೆ, ಎ. ಎನ್. ಹೆಗಡೆ, ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ

ಯಕ್ಷವಾಹಿನಿ ಸಂಸ್ಥೆ

ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿ:

ಮಲ್ವೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಸಾಮಗ (ಗೌರವಾಧ್ಯಕ್ಷರು), ಶ್ರೀಧರ ಡಿ. ಎಸ್., ಗಿಂಡೀಮನೆ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ, ದಿನೇಶ ಉಪ್ಪೂರ, ಡಾ. ಪ್ರದೀಪ ಸಾಮಗ, ರಾಜಗೋಪಾಲ ಕನ್ಯಾಣ, ಶಶಿರಾಜ ಸೋಮಯಾಜಿ, ಅನಂತ ಪದ್ಮನಾಭ ಪಾಠಕ್, ವಿದುಷಿ ಸುಮಂಗಲಾ ರತ್ನಾಕರ್, ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಹೊಳ್ಳ, ಕಜೆ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಭಟ್, ಲ ನಾ ಭಟ್, ರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಯ್ಯ (ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಪರಿಶೋಧಕರು)

ವಿಶ್ವಸ್ಥ ಮಂಡಳಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಮಂಡಳಿ:

ಡಾ. ಆನಂದರಾಮ ಉಪಾಧ್ಯ (ಅಧ್ಯಕ್ಷ), ನಟರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯ (ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ), ರವಿ ಮಡೋಡಿ (ಖಜಾಂಚಿ)

ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯ:

ಅಶೋಕ್ ಕೊಡ್ಲಾಡಿ, ಗಿಂಡೀಮನೆ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ, ನಟರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯ

ಪುಸ್ತಕ ಸಹಾಯ:

ವಿದುಷಿ ಸುಮಂಗಲ ರತ್ನಾಕರ್, ಮಂಟಪ ಪ್ರಭಾಕರ ಉಪಾಧ್ಯ, ಡಾ. ಆನಂದರಾಮ ಉಪಾಧ್ಯ, ಗಿಂಡೀಮನೆ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ, ನಟರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯ

ಮೊದಲ ಮಾತು

ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುವುದು ಪ್ರಸಂಗಸಾಹಿತ್ಯ. ಅದು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಏಕಮಾತ್ರ ಲಿಖಿತಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಹೌದು. ಅದರ ಅಭಾವದಲ್ಲಿ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಅಡಿಪಾಯವೇ ಇಲ್ಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅಂದಾಜಿಸಿದಂತೆ ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗಕೃತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಐದು ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಮಿಕ್ಕಿದೆ. ವರ್ಷವರ್ಷವೂ ನೂರಾರು ಹೊಸಕೃತಿಗಳ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಆದರೆ ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ವಿತರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲ. ಬೇಕೆಂಬುವರಿಗೆ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಲಭಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಪ್ರಾಚೀನ ಅರ್ವಾಚೀನ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಮುದ್ರಣ ಭಾಗ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮುದ್ರಿತವಾದ ಕೃತಿಗಳ ಮಾರಾಟ ಮತ್ತುಷ್ಟು ತೊಡಕಿನದು. ಹೀಗಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳು ನಾಶವಾಗಿವೆ; ಮತ್ತುಷ್ಟು ನಾಶವಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯದ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯ ದ್ಯೋತಕಗಳು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಭಂದೋ ವೈವಿಧ್ಯದ ಸಾರವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೀರಿಕೊಂಡು ಸುಪುಷ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರವು ಕನ್ನಡಕ್ಕೊಂದು ಹೆಮ್ಮೆ. ಅದರ ಸಿದ್ಧಿ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಗಂಭೀರವಾದ ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಅಲಭ್ಯತೆ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ತೊಡಕಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ತೊಡಗುವವರಿಗೆ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಯಕ್ಷಗಾನಕ್ಕೆ ತನ್ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿಯ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಅದೇ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣ. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಡಿಜಿಟಲೀಕರಣಕ್ಕೊಳಪಡಿಸಿ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ವೆಬ್‌ಸೈಟಿನ ಮೂಲಕ ಆಸಕ್ತರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ತಲುಪಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದು. ಪ್ರಪಂಚದ ಯಾವುದೇ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಬೇಕಾದ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಯಕ್ಷಗಾನ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅನುಕೂಲ. ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೂ, ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲ ಹಾಗೂ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಿಯರಿಗೆ ಆಪ್ತವಾದೀತೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ನೆರವು ದೊಡ್ಡದು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಯಕ್ಷವಾಹಿನಿ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಕೈಜೋಡಿಸಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಪುಸ್ತಕರೂಪದಲ್ಲಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸರ್ವಸದಸ್ಯರ ಸಹಮತವಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೃತಿರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಸಹಕರಿಸಿದವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ, ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸಚಿವರನ್ನೂ, ಸರ್ಕಾರವನ್ನೂ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನೆನೆಯುತ್ತೇವೆ.

ಪ್ರೊ. ಎಂ. ಎ. ಹೆಗಡೆ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
ಕರ್ನಾಟಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ
ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಯಕ್ಷಪ್ರಸಂಗಕೋಶ ಯೋಜನೆ

ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸಾಧನ ಪಡೆಯಬೇಕಾದ ಕೃತಿಗಳು ಅವಿಚ್ಛೇದಗೊಳಗಾದುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಯಕ್ಷವಾಹಿನಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಯಕ್ಷಪ್ರಸಂಗಕೋಶದ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಪ್ರಯೋಗದ ಆಧಾರ ಪಠ್ಯಗಳು. ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ಅಗತ್ಯವೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಸಂಗಕವಿಗಳು ಬರೆದ ಗೀತೆಗಳು ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲೂ, ಮೇಲಾಗಿದ್ದು ವಿದ್ವಾಂಸರಿಂದ ಮರಳಿ ಮರಳಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿವೆ. ಇಂತಹ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಖಿಲವಾಗದಂತೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಕಾಪಿಡುವುದೂ, ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೂ ನಮ್ಮ ಯಕ್ಷಪ್ರಸಂಗಕೋಶದ ಉದ್ದೇಶ. ಅದಕ್ಕೆ ಇಂದು ಅಂತರಜಾಲವೇ ಸೂಕ್ತ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದೆ. ಅಂತರಜಾಲದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕಟವಾದ ಪ್ರಸಂಗವೂ, ಅದನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಯೂ ಇಡೀ ವಿಶ್ವದ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅರಿವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮುದ್ರಣ ದೋಷಗಳು, ವ್ಯಾಕರಣ ದೋಷಗಳು, ಗ್ರಾಮ್ಯಶಬ್ದಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದಾದ ಶೈಥಿಲ್ಯ, ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ, ಕೂಡಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಸಿ ಉಂಟಾದ ದೋಷಗಳು, ಮಟ್ಟುಗಳ ಹೆಸರುಗಳಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟಿನಿಂದ ನುಸುಳಿದ ದೋಷಗಳು, ಆಟ ಆಡಿಸುವಾಗ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಭಾಗವತರು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡ ಅನ್ಯ ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಪದಗಳು ಮುದ್ರಿತರೂಪದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಹೋಗಿರುವುದು, ಮುದ್ರಣವಾಗುವಾಗ ಕೆಲವು ಪದಗಳು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿರುವುದು ಇವುಗಳೆಲ್ಲ ಕವಿಯು ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ರಚಿಸಿದ ಸುಂದರ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಾಂತರವನ್ನೋ, ಅಪಾರ್ಥವನ್ನೋ ಉಂಟುಮಾಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ. ಈಗ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ದೋಷಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ನಮಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ 'ಪ್ರಸಂಗಕೋಶ'ದಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಪ್ರಸಂಗವು ಶುದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಅಪೇಕ್ಷೆ.

ಶ್ರೀಧರ ಡಿ. ಎಸ್.
ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಕಿಂಡೀಮನೆ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ
ಸಹ ಸಂಪಾದಕರು

ರವಿ ಮಡೋಡಿ
ಯೋಜನಾಧ್ಯಕ್ಷರು

ಯಕ್ಷವಾಹಿನಿ

ಯಕ್ಷಗಾನವು ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕಿರೀಟದಲ್ಲಿ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವ ದೊಡ್ಡ ನವಿಲುಗರಿಯು. ಅಖಂಡ ಕರ್ನಾಟಕದ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪರಂಪರೆಯ ಹಿರಿಮೆ ಗರಿಮೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವತ್ತ ಅಂತರಜಾಲದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಯಕ್ಷವಾಹಿನಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಖ್ಯ ಕಾಣ್ಕೆಯಾಗಿದೆ. ಯಕ್ಷಪ್ರಸಂಗಯಾದಿ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಪ್ರಸಂಗಕೋಶ ಇವೆರಡು ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು. ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಬೆನ್ನೂಲುವಾಗಿ ನಮ್ಮೊಂದಿಗಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ವಾಂಸರು, ಪ್ರಸಂಗಕವಿಗಳು, ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು, ಪ್ರಾಯೋಜಕರು ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಸಹಾಯ ನೀಡುತ್ತಿರುವ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿ ಯಕ್ಷಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೆ ವಿನಮ್ರ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಪ್ರಾಯೋಜಕತ್ವ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕನಸುಗಳು ಯೋಜನೆಗಳಾಗಿ ಅನಾವರಣಗೊಳ್ಳಲಿವೆ. ನಿಮ್ಮ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಸಹಕಾರ, ಸಹಾಯ, ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಆಶೀರ್ವಾದಕ್ಕೆ ನಾವು ಚಿರಋಣಿಗಳು.

ಪ್ರೊ. ಮಲೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಸಾಮಗ, ಗೌರವಾಧ್ಯಕ್ಷರು

ಡಾ. ಆನಂದರಾಮ ಉಪಾಧ್ಯ, ಕಾರ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಸೃ

ನಟರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಸೃ

ರವಿ ಮಡೋಡಿ, ಖಜಾಂಚಿ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಸೃ

ಸಾರಾಂಶ

ಪ್ರಸಂಗ ವಿಧ:

ಪೌರಾಣಿಕ

ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥ:

ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ

ಭಾಷೆ:

ಕನ್ನಡ

ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಕಾಶನಗಳ ವಿವರ:

ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ

ಹಕ್ಕುಸ್ವಾಮ್ಯ ವಿವರ:

ಈ ಅಂತರಜಾಲ ಆವೃತ್ತಿಯು ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಉಚಿತವಾಗಿ ಹಂಚಲ್ಪಡುವುದೇ ಜೊತೆ ಪ್ರಕಾಶಕರ ಘನ ಉದ್ದೇಶವು. ಈ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಗಿದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಲು ಯಾ ಅಂತರಜಾಲದ ಮೂಲಕ ಉಚಿತವಾಗಿ ಹಂಚಲು ಯಾವುದೇ ಅಭ್ಯಂತರ ಇಲ್ಲ. ಮೂಲ ಪ್ರಕಾಶನಗಳ ಹಕ್ಕುಸ್ವಾಮ್ಯ ಹೇಗಿದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿರುತ್ತದೆ.

ಒಟ್ಟು ಪದ್ಯಗಳು:

೪೧

ಕಥಾ ಸಾರಾಂಶ:

ನರಕಾಸುರನನ್ನು ವಧಿಸಿ ಅವನ ಸೆರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರ ನಾರಿಯರನ್ನು ಬಂಧ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿ ವರಿಸಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಸುಖದಿಂದಿರುವ ಸಂದರ್ಭ ನಾರದರ ಆಗಮನವಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೊಂದಿಗೆ ಉಭಯಕುಶಲೋಪರಿಯಲ್ಲಿ ನಾರದರು ಮನು ಮುನಿಗಳಿಗೆ ದುರ್ಲಭವಾದ ಭಗವಂತನ ಸಖ್ಯೆ ತಮಗೆ ದೊರೆತಿರುವಾಗ ನಾರಿಯರು ಹೇಗೆ ಸುಖಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಾನು ಉತ್ತರಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ತಾವೇ ನಾರಿಯರ ಬಳಿಗೈದಿ ನೋಡುವುದು ವಿಹಿತವೆಂದು ಕೃಷ್ಣನು ಹೇಳಿದಾಗ, ಸಾಧುವೆಂದು ನಾರದರು ನಾರಿಯರ ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಕೃಷ್ಣನೊಂದಿಗೆ ಸುಖಿಸಿ ಆನಂದಿಸುವ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಸತ್ಯಭಾಮೆಯೊಬ್ಬಳು ಮಾತ್ರ ಕೃಷ್ಣ ತನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬಾರದೇ ಹಲವು ಕಾಲವಾಗಿ, ವಿರಹಿತಳಾಗಿದ್ದೇನೆಂದು ನಾರದರಲ್ಲಿ ದೂರುತ್ತಾರೆ. ದುಃಖಿಸುವ ಭಾಮೆಗೆ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಕೃಷ್ಣನ ಪಡೆವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವೆನೆಂದು ನಾರದರು ಮರಳಿ ಕೃಷ್ಣನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಹೀಗೆಯೇ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನುತ್ತರಿಸದೆ ಕೃಷ್ಣನು, ಸಾವಿರಾರು ಸತಿಯರಿದ್ದುದರಿಂದಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಂಕಷ್ಟವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಮನದ ಬೇಸರಿಕೆಗೆ ಪಗಡೆಯಾಡಲು ನಾರದನನ್ನಾವ್ವಾನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಸೋತವರು ಗೆದ್ದವರೊಂದಿಗೆ ಸಾಗುವ ಲೆತ್ತವಿಟ್ಟು, ಪಗಡೆಯಾಡುವಾಗ, ಸೋತ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಬಗಲಿಗಿರಿಸಿಕೊಂಡು ನಾರದರು ಭಿಕ್ಷೆಗೆ ತೆರಳುತ್ತಾರೆ. ಇತ್ತ ಪತಿ ವಿರಹಿತರಾಗಿ ನಾರಿಯರು ಚಿಂತಿತರಾಗಿ ಬಲರಾಮನಲ್ಲಿ ದೂರುತ್ತಾರೆ. ಸಿಟ್ಟಿನೊಳ್ಳುತ್ತಂದ ಬಲರಾಮನಿಗೆ ತಾನೇ ಸೋತು ಪಂಥದಂತೆ ಮುನಿಯೊಡಗೂಡಿ ಬಂದವನೆಂದು ಕೃಷ್ಣನೇ ಸಮಾಧಾನಿಸಿ ಕಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಮರಳಿ ಕರೆದೊಯ್ಯಲು ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಸತ್ಯಭಾಮೆ ಬಂದು ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾತನ್ನಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಅದಕ್ಕೆ ದೇವಮುನಿ ನಕ್ಕು ಪತಿಯನ್ನುಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹರಿಯ ಭಾರದ ಮೌಲ್ಯ ವಸ್ತುವನ್ನೀಯಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನಂಥಾ ಸಿರಿವಂತೆಗೆ ಅದೊಂದು ನಗಣ್ಯ ವಿಷಯವೆಂದು ತಿಳಿದ ಭಾಮೆಯು ಹರಿಯ ತುಲಾಭಾರಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಡವೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೂ ಹರಿಯ ತೂಕ ಸಮದೂಗದೇ ಚಿಂತಿತಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಹರಿಯೆಲಮೆಯೆದುರು ತನ್ನ ಸಿರಿಯ ಬೆಲೆಯಿತ್ತು ಲಜ್ಜಿತಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಅಲ್ಲಿಗೈತರವ ರುಕ್ಮಿಣಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ತಳಿಗಿಕ್ಕಿದ ಒಂದು ದಳ ಕರಿತುಳಿಸಿ ಆಭರಣಗಳಿಗಿಂತ ಭಾರವಾಗಿ ಕೃಷ್ಣನ ತೂಕಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗುತ್ತದೆ. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೊಡುವ ಒಂದೆಳೆ ತುಳಸಿಗಿರುವ ಮೌಲ್ಯ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇರಿದ ತನ್ನ ಹೊನ್ನಿಗಿರದಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಭಾಮೆಗೆ ಭಕ್ತಿಯ ಬೆಲೆಯರಿವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕವಿ ಪರಿಚಯ:

ಮಲ್ವಿಯ ಹರಿದಾಸ ರಾಮದಾಸ ಸಾಮಗ - ನಾಗರತ್ನ ದಂಪತಿಗಳ ಎರಡನೇ ಮಗನಾಗಿ 1948 ರಲ್ಲಿ, ಹುಟ್ಟಿದ ವಾಸುದೇವ ಸಾಮಗರು, ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಷನ್ ತನಕ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿದರು. ತಮ್ಮ ತಂದೆ- ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಕಂಡವರು. ಪಿ. ಶ್ರೀಧರ ಹಂದೆಯವರ ಒತ್ತಾಯ ಮೇರೆಗೆ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದನಾಗಿ ಅಮೃತೇಶ್ವರಿ ಮೇಳವನ್ನು ಸೇರಿದ ಸಾಮಗರು ಮತ್ತೆ ಯಕ್ಷಗಾನ ರಂಗದಲ್ಲಿ ದೈತ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆಯಾಗಿ ನೆಲೆ ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅಭಿನಯ, ಆಕರ್ಷಕ ಶೈಲಿ, ವಿವಿಧತೆಯುಣ ಮಾತುಗಾರಿಕೆ, ಹಿತಮಿತ ಕುಣಿತದೊಂದಿಗೆ ತೆಂಕು- ಬಡಗು ಎರಡೂ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಬಹು ಬೇಡಿಕೆಯ ಕಲಾವಿದರಾದರು. ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ, ಪೆಡೋರು, ಇರಾ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳ, ಸುರತ್ಕಲ್, ಕುಂಡಾವು, ಸೌಕೂರು, ಕಾಟಪಳ್ಳಿ ಮುಂತಾದ ಮೇಳಗಳಲ್ಲಿ 35 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ದುಡಿದು ನಂತರ ಆಟಗಳಿಗೆ ಸ್ವೇಚ್ಛಾ ನಿವೃತ್ತಿ ಘೋಷಿಸಿದರು. 'ಸಂಯಮಂ' ಎಂಬ ಸಂಚಾರಿ ತಾಳಮದ್ದಲೆಯ ಕೂಟವೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕದಾದ್ಯಂತ ಹಾಗೂ ಹೊರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ತಿರುಗಾಟ ಮಾಡಿ, ತಾಳಮದ್ದಲೆಯ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಯೋಗದಾನ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾಳಮದ್ದಲೆಯ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಸಂಗಗಳು, ಎಂಭತ್ತು ಪ್ರಸಂಗಗಳು, ಹಾಗೂ ನೂರೈವತ್ತು ನಲ್ಲುಡಿಗಳು ಎಂಬ ಗ್ರಂಥ ಇವರ ಪ್ರಕಾಶನಗಳು. ಮೇಳಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ರಚಿಸಿದ ಶ್ರೀಯುತರು, ತಮ್ಮ ರಚನೆಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ಬೇಕೆಂದು ಎಂದೂ ಬಯಸಿದವರಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಜತನದಿಂದ ಕಾಪಿಟ್ಟವರೂ ಅಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವರ ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳು ಅಲಭ್ಯವಾಗಿವೆ.

ಇವರು ಬರೆದ ಪ್ರಸಂಗಗಳು: ಸತೀ ಸೀಮಂತಿನಿ, ಬಸರೂರ ಭಾಗ್ಯ, ಮಹರ್ಷಿ ಋಷ್ಯಶೃಂಗ, ರುದ್ರಿ, ವಧು ಲೋಲಾಕ್ಷಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ತುಲಾಭಾರ, ಸ್ವರ್ಣಸೌಜನ್ಯ

ಟಿಪ್ಪಣಿ:

ಪ್ರಸಂಗ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ - ತ್ರಿವುಡೆ

ಇತ್ತ ದ್ವಾರಕೆಯೊಳಗೆ ಯಾದವ |
 ಮೊತ್ತದೊಡಗೊಡುತ್ತಲಾ ಪುರು |
 ಪೋತ್ತಮನು ಒಲಗದೊಳಿರೆ ಮುನಿ | ಪೋತ್ತಮೈದ || 1 ||
 ಬಂದ ನಾರದನನ್ನು ಕಾಣತ |
 ಲಂದು ಹರಿಯುಪಚರಿಸಿಯವನನು |
 ಬಂದ ಕಾರಣವೇನೆನಲು ಮುನಿ | ಯೆಂದನಾಗ || 2 ||

ಸುರುಟಿ - ಏಕ

ಶ್ರೀ ರಮಣನೆ ಕೇಳು | ಭೂಮಿಜ |
 ಶೂರನ ನೀ ಕೊಲಲು ||
 ನಾರಿಮಣಿಯರ್ ಹದಿ | ನಾರು ಸಾವಿರವ |
 ಪಾರುಗೈದು ಪರಿ | ವಾರವ ವರಿಸಿದೆ ||3||
 ಮನು ಮುನಿಯರ ಸಹಿತ | ಒದಗದ |
 ಘನ ಸಿರಿಯನವರತ ||
 ವನಿತಾಮಣಿಗಳು | ಅನುಕರಿಸಲು ಅವ |
 ರನುಕರಿಸಿದರೇ | ನನು ತಿಳುಹೈ ನೀ || 4 ||

ಸಾಂಗತ್ಯ - ರೂಪಕ

ನಾರದ ಮುನಿ ಸುರ | ವಾರವೀ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ |
 ನಾರಿಯರೆಡೆಗೆ ವಾರಂತೆ ||
 ಸಾರಿ ನೀ ಕೇಳುದುತ್ತಮವೆಂದು ಹರಿಯೆನೆ |
 ನಾರದ ಪೊರವಂಟನಾಗ || 5 ||

ತೋಡಿ - ರೂಪಕ

ಅಗಣಿತ ಮಹಿಮಾಂತರಂಗ ನಿನ್ನ ಲೀಲೆಯಾ |
 ಸೋಗಡ ಕಂಡು ಧನ್ಯನಾದೆ ಯಾದವರಾಯ ||
 ಜಗವ ಪೊರವ ಕರುಣ ಶರಧಿ ಎನ್ನ ನಿಲಯದಿ |
 ಮೊಗವ ತೋರುತಿರುವೆ ಸದಾ ನಗುತ ಮೋದದಿ || 6 ||

ಕಾಂಬೋಧಿ - ಝಂಪೆ

ಅವಧರಿಸು ಜನಕ ಜಾಂ | ಬವನು ಎನಗೊರೆದನಿವ |
 ಅವನಿಯನ್ನುದ್ಧರಿಸೆ ಅವತರಿಸಿದವನು ||
 ಅವನ ನಾ ಭಕ್ತಿಯಲಿ ಸೇವೆಗೈಯುತಲಿಹನು |
 ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪೋಗದೆ ಪಾಲಿಸುವನು || 7 ||

ಅಠಾಣ - ರೂಪಕ

ಏನಪರಾಧವ ಗೈದೆನೋ |
 ವಾಣೀಧವ ತಾ ಮುನಿದನೋ ||
 ದಾನವಾಂತಕನೇಕೆ ಬಾರನೋ |
 ಕಾಣೆನು ಕಾಂತನನು || 8 ||

ಅಥಾಣ - ರೂಪಕ

ಸಾಹಸದೊಳು ನಾನೇ ಸತಿ |
ರೂಪಗುಣಾನಿವೃತ್ತ ಸುದತಿ ||
ಶ್ರೀ ಹರಿಯನು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ವಿ |
ವಾಹವಾದೆನಗಿದು ಗತಿ || 9 ||

ಆರ್ಯಾ ಸವಾಯ್ - ಏಕ

ದೇವರ್ಷಿಯು ಬರಲಾ ಭಾಮೆಯು ನಿಜ |
ಭಾವವ ಬದಲಿಸುತುಪಚರಿಸೆ ||
ಭಾವಜಪಿತ ಕಾಣಿಸನೇತಕೆನಲು |
ಆ ವನಿತೆಯು ಕಾಲ್ಗರಗಿದಳೂ || 10 ||

ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ - ತ್ರಿವೃಡೆ

ನಾರದರೆ ನೀವೊಮ್ಮೆ ಕೃಷ್ಣನ |
ಭೂರಿಯತ್ತದೊಳೆನ್ನಿದಿರು ತರೆ |
ಸಾರಗುಣದಿಂ ವಶವಗೊಳೆನು | ಈ ರಸೆಯಲಿ || 11 ||

ಸುರುಟಿ - ಏಕ

ಬಿಡು ಬಿಡು ಚಿಂತೆಗಳ | ಕೃಷ್ಣನ |
ಪಡೆವವಕಾಶಗಳಾ ||
ಜಡಜಾಕ್ಷಿಯೆ ನಾ | ಕೊಡಿಸುವೆ ಕ್ಷಿಪ್ರದಿ |
ಕಡುತರ ಯತ್ತದಿ | ಪಡೆ ರಮಣನ ನೀ || 12 ||

ತೋಡಿ - ರೂಪಕ

ಅಗಣಿತ ಮಹಿಮಾಂತರಂಗ ನಿನ್ನ ಲೀಲೆಯ |
ಸೋಗಡ ಕಂಡು ಧನ್ಯನಾದೆ ಕೃಷ್ಣರಾಯ ||
ಮೊಗವ ತೋರುತಿರುವೆ ಸಕಲ ಸತಿಯರುಗಳಿಗೆ |
ಬಗೆವೆಯೇಕೆ ಪಕ್ಷಪಾತ ಸತ್ಯಭಾಮೆಗೆ || 13 ||

ತೋಡಿ - ರೂಪಕ

ಜಗವನುದ್ಧರಿಸೆ ಚರಿಪ ಮುನಿಯೆ ಸತಿಯರ |
ರಗಳೆಯಿರದ ಭಾಗ್ಯವಂತ ಬಾಳು ಸುಂದರ ||
ಮುಗುದೆಯನಲೆ ಸತಿಯರನ್ನು ಕೊಡುವ ಕಷ್ಟದಾ |
ಬಗೆಯನೆಂತು ಪೇಳಲಾನು ಮುನಿಪ ನಾರದಾ || 14 ||

ತೋಡಿ - ರೂಪಕ

ಹಗರಣಗಳ ಮರೆಸು ಮೋದಗೊಳ್ಳಲು ನಾವು |
ಪಗಡೆಯಾಟಕಿಂತ ಮಿಗಿಲು ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲವು ||
ಪಗಡೆಯಾಡಲಿಬ್ಬರೂ ಸಮಾನರು ಬೇಕು |
ಜಗದಿ ವಂದ್ಯನಾದ ಮುನಿಯೆ ನೀನೇ ಸಾಕು || 15 ||

ಭೈರವಿ - ಝಂಪೆ

ಧನ್ಯನಹೆ ತಾನಿಂದು | ಪುಣ್ಯ ಮೂರುತಿ ಕೃಷ್ಣ |
ನಿನ್ನೊಡನೆ ಚದುರಂಗದಾಟ ||
ಎನ್ನ ಭಾಗ್ಯವುಯೆಂ | ದೇಣ್ಣವೆನು ನಾನಿಂದು |
ಇನ್ನು ಹಾಸಂಗಿಯನು ತರಿಸು || 16 ||

ಮಾಂಡ್ - ಏಕ

ಒತ್ತೆಯಿಲ್ಲದಾ ಲೆತ್ತಕೆ ಮನ ಬೇ |
 ಸತ್ತು ಪೋಪುದೈಸೆ ||
 ಒತ್ತೆಯನಿಟ್ಟರೆ ಹತ್ತಾಟಗಳನು |
 ಮತ್ತೆ ಕಾಂಬುವಾಸೆ || 17 ||

ಕೇದಾರಗೌಳ - ಅಷ್ಟ

ನಿಂತಲಿ ನಿಲಬಾರದೆಂದು ಪೇಳಿಹ ದಕ್ಷ |
 ಸಂತಲ ಸಮಯವಿಂತು ||
 ಕಂತು ಪಿತನೆ ನಾನು ಬರುವನು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ |
 ಸಂತಸಗೊಂಡಾಯಿತು || 18 ||

ಆರ್ಯಸವಾಯ್ - ಏಕ

ನಿಲ್ಲ ನಿಲೆಲೊ ಮುನಿಪತಿ ಒಂದಾಟವ |
 ನಿಲೆನ್ನೊಳಗಾಡುವುದೀಗ |
 ಕಲ್ಲು ಮನವ ಬಿಡು ಕರುಣೆಯ ನೀನಿಡು |
 ಒಲೆಯೆನದೆ ಕುಳ್ಳಿರು ಬೇಗ || 19 ||

ಕಾಪಿ - ಅಷ್ಟ

ಸಿಕ್ಕಿದೆಯಾ ಕೃಷ್ಣರಾಯ | ಎನ |
 ಗಕ್ಕರವಾಯ್ತಯ್ಯ ಜೀಯ ||
 ರಕ್ಕಸಾರಿಯೆ ಎನ್ನ ಭೃತ್ಯನಾದೆಯ ನೀನು |
 ಇಕ್ಕೋ ಪಿಡಿಯೊ ಎನ್ನ ತಾಳ ತಂಬೂರಿಯ || 20 ||

ಭಾಮಿನಿ (ಅರ್ಧ)

ನಾರಿಯರ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕೃಷ್ಣನು |
 ಭೋರನೆ ಮೈಗರೆಯೆ ಚಿಂತಾ |
 ಭಾರದಲಿ ತೊಳಲಿದರು ಸತಿಯರು ಅವನನರಸುತ್ತ || 21 || (ಇದಕ್ಕೆ ಅರ್ಧ ಬೇಡ)

ಷಣ್ಮುಖಪ್ರಿಯ - ಏಕ

ಅಕ್ಕಾ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ |
 ರಕ್ಕಸಾರಿ ತಾನಿಹನೇನೆ ||ಪ||
 ಗಕ್ಕನೆ ಕಾಣದೆ ಪೋದ ಕೃಷ್ಣನು ಕಾಣ |
 ಸಿಕ್ಕಿದನೇನೆ ದಮ್ಮಯ್ಯ ಪೇಳಕ್ಕಾ ||ಅ.ಪ||
 ತೂಗು ಮಂಚದಿ ಮಲಗಿದ್ದಾನೆ ಬಳಿ |
 ಬಾಗಿ ಪಾದಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ ||
 ಬಾಗಿಲ ಚಿಲಕವ ಬಲಿದು ಬರಲು ಪೋದೆ |
 ಸಾಗರಶಯನನು ಹೇಗೆ ಪೋದನು ಕಾಣೆ || ಅಕ್ಕಾ || 22 ||
 ಅಂಗಳದಲಿ ನಾನು ರಂಗವಲ್ಲಿಯನಿಡೆ |
 ಬೆಂಗಳೆಯೊಳು ಮುಖಿಕೆಸೆದನಮ್ಮಾ ||
 ರಂಗನೆ ನಿನ್ನಾಟ ಸಾಕೆನುತಲಿ ನೋಡೆ |
 ಮಂಗಳಾತ್ಮಕನಲ್ಲಿಯಿರಲಿಲ್ಲ ಅಕ್ಕಾ || 23 ||
 ಹೊಸ ಸೀರೆಯನೆ ಉಟ್ಟು ನಮಿಸುವಾಗ ಹರಿ |
 ಹಸಿವೆಯೆನಗೆ ಬಲು ಎಂದನಕ್ಕಾ ||
 ಹಸನಾದ ಕೆನೆವಾಲು ತರಲು ಕುಡಿಯುವಂಥಾ |
 ಬಿಸಜನಾಭನೆಲ್ಲಿ ಪೋದ ಕಾಣೆನಕ್ಕಾ || 24 ||

ಸುರುಟಿ - ಏಕ

ಬಿಕ್ಷೆ ನೀಡಿರಮ್ಮಾ | ಸನ್ಯಾಸಿಗೇ |
 ಭಿಕ್ಷೆ ನೀಡಿರಮ್ಮಾ ||
 ಶಿಕ್ಷೆಯಾಯ್ತು ನಾ ಪಡೆದ ವಿಜಯವಿದು |
 ಪಕ್ಷಿವಾಹನನ ಪೊರೆಯಲೋಸುಗವೆ || 25 ||

ಭೈರವಿ - ಝಂಪೆ

ಇತ್ತ ಹಲಧರನು ಮೆರೆ | ವೃತ್ತಲಿರಲೋಲಗದಿ |
 ಮತ್ತಕಾಶಿನಿಯರೈತಂದು ದೂರಿದರು ||
 ಚಿತ್ತಜನ ಜನಕ ತಾ | ಕಿತ್ತಡಿಯ ವಶವಿರ್ಪ |
 ಬಿತ್ತರಿಸಲರಿದಿದನು ಭಿಕ್ಷೆಗಿಳಿಸಿರ್ಪ || 26 ||

ಮಾರವಿ - ಏಕ

ಕಿಡಿಗೆದರುತ ಬಲರಾಮನು ನುಡಿದನು |
 ಬಿಡಿ ಬಿಡಿ ಚಿಂತೆಯನಾ ||
 ಬಡಮುನಿ ಕೃಷ್ಣನ ದುಡಿಸುವ ಪರಿಯನು |
 ತಡೆದು ತರುವೆನವನಾ || 27 ||

ಭೈರವಿ - ಏಕ

ಭಲೆಮುನಿ ಮಮ ಸೋದರನಾ | ನೀ |
 ಕಳವಿನೊಳ್ಳೊಯ್ತೆಯ ಜತನಾ ||
 ಹಲ ಪಿಡಿಯುತ ಬಂದಿಹೆನು | ನಾ |
 ತಲೆಗಾವರು ಯಾರಿನ್ನಾ ||28 ||

ಬೇಗಡೆ - ಅಷ್ಟ

ಚೆಂದವಾಯ್ತುನ್ನೋದೇವನೇ |
 ಈ ವಿಷಯವರಿಯದೆ |
 ಬಂದು ರೋಷದಿ ನುಡಿವೆ ಸುಮ್ಮನೆ ||
 ಅಂದದಾ ಚದುರಂಗದಾಟದೋ |
 ಳಿದುಯೆನ್ನನು ಗೆದ್ದಿಹನು ಮುದ |
 ದಿಂದಲೊಯ್ಯುವನೆನ್ನ ಪೊರೆಯಲಿ |
 ಕಿಂದು ಭಿಕ್ಷೆಯ ಬೇಡಿಸುತ್ತಿಹೆ ||29 ||

ಭೈರವಿ - ಝಂಪೆ

ಸುಮ್ಮಾಗಿರು ತಮ್ಮ ನೀನು | ಮಂಕೆಸೆದ |
 ಬೊಮ್ಮಜಾತನು ನಿನ್ನನು ||
 ದುಮ್ಮಾನದೊಳಗಿರ್ಪರು | ಸುದತಿಯರು |
 ಒಮ್ಮೆ ಬರದಿರಲಳುವರು || 30 ||

ಆರ್ಯಸವಾಯ್ - ಏಕ

ಭಾವಯ್ಯನೆ ನೀ ಸೈರಿಸು ರೋಷವ |
 ಸಾವಧಾನದಲಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ ||
 ಭಾವಜ ಪಿತನಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವ ನಾ |
 ನೋವದೆ ದೊರಕಿಪೆ ಕಡುಮಸಗಿ ||31||

ಪಂತುವರಾಳಿ - ಮುಟ್ಟಿ

ಪುಂಡಮನಿಯೆ ನೀನು ಗೈದ |
 ಭಂಡತನವ ನಿಲಿಸಲು ಕೋ |
 ದಂಡ ಪಿಡಿದು ಬಂದೆ ನಿನ್ನ |
 ಮಂಡೆಯುಳುಹಿಕೊ ||32||

ರೂಪಕ - ಏಕ - ಕೋರೆ

ಭಲಾ ವೀರಳೆ | ನೋಳು | ದೇನು ಶೂರಳೆ ||
 ಭಲರ ರಮಣನೊಡನೆ ಗೈದ | ಕಲಹದಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿದೆ ||ಪ||
 ನರಕನೊಡನೆ ಸೇರಿಸಿದಂಥಾ | ಧಾರದ ಬಲವೇನೇ || ಸಿರಿ |
 ವರನ ಕಾಯ್ದು ಶೌರ್ಯವೆಲ್ಲ | ಕರಗಿ ಹೋಯ್ತೇನೆ ||33||
 ಧೀರೆ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸುರರ | ಗಾರುಗೆಡಿಸುತ || ವರ |
 ಪಾರಿಜಾತ ತಂದ ಶೌರ್ಯ | ತೋರು ಸೇನಸುತಾ ||34||

ಭಾಮಿನಿ

ತರುಣಿ ತವ ಸೌಂದರ್ಯ ಪ್ರಾಯವು |
 ಭರಿತ ಶೌರ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ನಿಷ್ಫುಲ |
 ಹರಿಯನೊಲಗೈಯೆಲ್ಲ ದಾರಿಯನೊಂದ ತೋರುವೆನು ||
 ಹರಿಯ ಭಾರದ ಮೌಲ್ಯ ವಸ್ತುವ |
 ಕರೆದು ಕೊಡೆ ನಾನವನ ಬಿಡುವೆನು |
 ಇರದು ಶಾಸ್ತ್ರದ ದೋಷ ನಿನಗೆಂದುಸುರಿದನು ಮುನಿಪ ||35||

ದೇಶಿ - ಅಷ್ಟ

ಯಾರಲ್ಲಿ | ಈಗ | ಯಾರಲ್ಲಿ ||
 ಯಾರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡಗಾತ್ರದ ತುಲಾಯಂತ್ರವ |
 ಪೇರಿಸಿ ತಳೆಗೆಯೊಂದಕೆ ಸರ್ವಾಭರಣವ |
 ಸೇರಿಸಿ ಸತಿಯರು ನೆರವಿನ ಹಸ್ತವ |
 ಭಾರಿ ಸಾಹಸದಿ ಪಡೆವ ಮನೋಭೀಷ್ಣವ ||36||

ಭಾಮಿನಿ

ಕನಕರಾಶಿಯ ನೋಡಿ ನಗುತಲಿ |
 ಮುನಿಪ ಮೂದಲಿಸಿದನು ನಾರಿಯ |
 ವನಿತೆ ಕೇಳು ಸಿಕ್ಕಿದವಕಾಶದಲಿ ದಕ್ಕಿವೆನು ||
 ಚಿನುಮಯನ ಎನುತೆನ್ನೊಳಾಡಿದ |
 ಬಿನುಗಿನಾ ನುಡಿಯಡಗಿತೆ ರುಕು |
 ಮಿಣಿಯ ಕರೆಸುತ ಹರಿಯ ಪಡೆವೆತ್ತಗಳ ಮಾಡೆಂದಾ ||37||

ದ್ವಿಪದಿ

ಹರಿಯನುಗ್ರಹದಿಂದ ಬರಡು ಹಯನಹುದು |
 ಹರಿಯೊಲುಮೆವೊಂದಿರಲು ಕೊರಡು ಕೊನರುವುದು ||38||
 ವಯಸು ಧನವಾಚರಣೆ ಪೌರುಷವು ವಿದ್ಯಾ |
 ಬಯಸುವನೇ ಹರಿ ಜಾತಿ ರೂಪ ನೈವೇದ್ಯ ||39||
 ಭಕ್ತಿಯೊಂದಕೆ ಮಾತ್ರ ವಶವಪ್ಪನವನು |
 ಮುಕ್ತಿಯೇವುತ ಕರುಣೆಯಿಂದ ಪೊರೆಯುವನು ||40||

ಮಧ್ಯಮಾವತಿ - ತ್ರಿವುಡೆ

ತರಿಸಿ ತುಳಸಿಯನಾಗ ರುಕ್ಮಿಣಿ |

ಸರಿಸಿ ಕನಕಾಭರಣವೆಲ್ಲವ |

ಸ್ಮರಿಸಿ ಹರಿಯನು ತಳಿಗೆಯೊಳಗಿಡೆ |

ಮೆರೆದುದದ್ಭುತ ದೃಶ್ಯವು || ಭರದೊಳಂದು ||41||

***** ಶುಭಂ*****

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

ಅಂತರಜಾಲ ಪ್ರಕಾಶನ ಪ್ರಾಯೋಜಕರು: ಕರ್ನಾಟಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಮೂಲ ಪ್ರಕಾಶಕರು: ಅಪ್ರಕಟಿತ

ಪ್ರಸಂಗ ಪ್ರತಿ ಆಧಾರ: ಕವಿಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ

ಪ್ರಸಂಗ ಪ್ರತಿ ಕೊಟ್ಟವರು: ಡಾ. ಪ್ರದೀಪ ಸಾಮಗ

ಪ್ರಸಂಗ ಪ್ರತಿ ಒದಗಣೆಗೆ ಸಹಕಾರ: ಡಾ. ಪ್ರದೀಪ ಸಾಮಗ

ಅಂತರಜಾಲ ಪ್ರತಿ ಬರವಣಿಗೆ: ವೆಂಕಟೇಶ ವೈದ್ಯ

ಅಂತರಜಾಲ ಪ್ರತಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ: ಶ್ರೀಧರ ಡಿ. ಎಸ್., ಗಿಂಡೀಮನೆ ಮೃತ್ಯುಂಜಯ, ಡಾ. ಆನಂದರಾಮ ಉಪಾಧ್ಯ

ಅಂತರಜಾಲ ಪ್ರತಿ ಉತ್ಪಾದನೆ: ರವಿ ಮಡೋಡಿ, ಶಿವಕುಮಾರ ಬಿ. ಎ. ಅಳಗೋಡು, ನಟರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯ, ಅಶ್ವಿನಿ ಹೊದಲ

ಅಂತರಜಾಲ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಕಾಶನ: ರವಿ ಮಡೋಡಿ, ಮಧುಕುಮಾರ್ ಬೋಳೂರು, ಡಾ. ಪ್ರದೀಪ ಸಾಮಗ, ನಟರಾಜ ಉಪಾಧ್ಯ